

Bruselj, 13. julij 2022
(OR. en)

11329/22

ENV 745
MAR 146
RECH 441
RELEX 1010
ONU 103

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	12. julij 2022
Prejemnik:	Generalni sekretariat Sveta
Št. dok. Kom.:	COM(2022) 342 final
Zadeva:	Priporočilo SKLEPA SVETA o odobritvi začetka pogajanj v imenu Evropske unije o mednarodnem sporazumu o onesnaževanju s plastiko

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2022) 342 final.

Priloga: COM(2022) 342 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 12.7.2022
COM(2022) 342 final

Priporočilo

SKLEP SVETA

**o odobritvi začetka pogajanj v imenu Evropske unije o mednarodnem sporazumu o
onesnaževanju s plastiko**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Resolucija 5/14 z naslovom „Odprava onesnaževanja s plastiko: mednarodnemu pravno zavezujočemu instrumentu naproti“¹, ki jo je skupščina Združenih narodov za okolje (UNEA) sprejela marca 2022, določa mandat za pogajanja medvladnega pogajalskega odbora o mednarodnem pravno zavezujočem instrumentu o onesnaževanju s plastiko, tudi v morskem okolju. Medvladni pogajalski odbor naj bi svoje delo zaključil do konca leta 2024, prvo srečanje pa naj bi potekalo leta 2022. UNEA lahko ta mandat po potrebi pravočasno podaljša.

Resolucija 5/14 je bila sprejeta na podlagi vrste resolucij UNEA od leta 2014, pri čemer je UNEA 3 ključni mejnik, saj so države članice ZN podprle številne ukrepe za odpravo izpustov plastičnih odpadkov in mikroplastike v oceane ter ustanovitev *ad hoc* odprte strokovne skupine za morske odpadke in mikroplastiko, ki bi preučevala ovire za boj proti morskim odpadkom in mikroplastiki. *Ad hoc* strokovna skupina je svoje delo končala leta 2020. Opredelila je več možnosti za odziv na svetovno krizo onesnaževanja s plastiko, vključno z globalnim sporazumom o plastiki, ki ga je podprla večina udeležencev strokovne skupine, ki so zastopali skoraj vse regije. Oktobra 2021 je bilo objavljeno poročilo ZN z naslovom „Od onesnaževanja do rešitve: globalna ocena morskih odpadkov in onesnaževanja s plastiko“², katerega cilj je bil obvestiti UNEA 5.2 o obsegu in vidikih morskih odpadkov in onesnaževanja s plastiko na svetovni ravni.

Po srečanju podobno mislečih držav, ki ga je leta 2020 gostila Evropska komisija, sta Peru in Ruanda v okviru UNEA 5 pripravila resolucijo za začetek pogajanj o novem mednarodnem sporazumu o onesnaževanju s plastiko. Več mednarodnih dogodkov, vključno z ministrsko konferenco o morskih odpadkih in onesnaževanju s plastiko, ki so jo leta 2021 gostili Nemčija, Ekvador, Vietnam in Gana, je prispevalo k povečanju zagona za sprejetje resolucije, na koncu pa je bila resolucija dokončno sprejeta s soglasjem.

Cilj tega priporočila je zagotoviti dosledno in učinkovito pogajalsko stališče Evropske unije (EU) na zasedanjih medvladnega pogajalskega odbora, da se izvedejo pogajanja o mednarodnem pravno zavezujočem instrumentu o onesnaževanju s plastiko in doseže njegova sklenitev.

• Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike

Začetek pogajanj o mednarodnem sporazumu o plastiki je ključni dosežek zelenega dogovora Evropske unije, tj. akcijskega načrta za krožno gospodarstvo³, ter je povezan s precejšnjim številom politik in zakonodajo EU, vključno z varstvom morskega in obalnega okolja, zlasti z okvirno direktivo o morski strategiji⁴. Zato je bilo zagotavljanje mednarodnega sporazuma o plastiki, ki se spoprijema z onesnaževanjem s plastiko pri viru, namesto da uvaja drage in ne povsem učinkovite rešitve tik pred izpustom, ena od ključnih okoljskih prednostnih nalog Unije v zadnjih nekaj letih za ukrepanje na svetovni ravni.

¹ UNEP/EA.5/Res.14.

² <https://www.unep.org/resources/pollution-solution-global-assessment-marine-litter-and-plastic-pollution>

³ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/ip_22_1466

⁴ Direktiva 2008/56/ES, prvi instrument, ki uvaja pravno zahtevo za zmanjšanje morskih odpadkov in njihovih vplivov.

To izhaja iz nedavnih namenskih in naprednih pobud politike in zakonodaje Unije o plastiki⁵. Leta 2018 je bil v strategiji za plastiko⁶, ki je del akcijskega načrta za krožno gospodarstvo⁷, določen načrt za varstvo našega okolja ter zmanjšanje morskih odpadkov, emisij toplogrednih plinov in naše odvisnosti od uvoženih fosilnih goriv.⁸ Konkretni ukrepi v zvezi s plastiko vključujejo vpliv nekaterih plastičnih proizvodov na okolje⁹, plastiko za enkratno uporabo¹⁰, vlogo plastike v krožnem gospodarstvu¹¹, zahteve za okoljsko primerno zasnovo in označevanje¹², plastiko in odpadno embalažo¹³ ter prihodnje pobude za namerno dodano in

⁵ https://environment.ec.europa.eu/topics/plastics_sl

⁶ https://environment.ec.europa.eu/strategy/plastics-strategy_sl?ettrans=hr

⁷ Glej: https://environment.ec.europa.eu/topics/circular-economy/first-circular-economy-action-plan_sl.

⁸ Glej: https://environment.ec.europa.eu/strategy/plastics-strategy_sl.

⁹ Na primer: [Direktiva \(EU\) 2019/904 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje \(Besedilo velja za EGP\)](#);

[Izvedbena uredba Komisije \(EU\) 2020/2151 z dne 17. decembra 2020 o določitvi pravil o harmoniziranih specifikacijah za označevanje plastičnih proizvodov za enkratno uporabo iz dela D Priloge k Direktivi \(EU\) 2019/904 Evropskega parlamenta in Sveta o zmanjšanju vpliva nekaterih plastičnih proizvodov na okolje \(Besedilo velja za EGP\)](#);

[Sklep Komisije \(EU\) 2019/1268 z dne 3. julija 2019 o predlagani državljanski pobudi „Končajmo dobo plastike v Evropi“ \(notificirano pod dokumentarno številko C\(2019\) 4974\)](#).

¹⁰ Na primer: [Izvedbeni sklep Komisije \(EU\) 2022/162 z dne 4. februarja 2022 o določitvi pravil za uporabo Direktive \(EU\) 2019/904 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z izračunom, preverjanjem in poročanjem o zmanjšanju porabe nekaterih plastičnih proizvodov za enkratno uporabo ter ukrepih za doseganje takega zmanjšanja, ki so jih sprejele države članice \(Besedilo velja za EGP\)](#);

[Izvedbeni sklep Komisije \(EU\) 2021/1752 z dne 1. oktobra 2021 o določitvi pravil za uporabo Direktive \(EU\) 2019/904 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z izračunom, preverjanjem in sporočanjem podatkov o ločenem zbiranju odpadnih plasten za pijačo za enkratno uporabo](#).

¹¹ Na primer: [Izvedbeni sklep Komisije \(EU\) 2021/1384 z dne 13. avgusta 2021 o zahtevku za prijavo evropske državljanske pobude z naslovom „Vrniplastiko \(ReturnthePlastics\): državljanska pobuda za uvedbo vseevropskega sistema kavcij za recikliranje plasten“ v skladu z Uredbo \(EU\) 2019/788 Evropskega parlamenta in Sveta \(notificirano pod dokumentarno številko C\(2021\) 5953\) \(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno\)](#).

¹² [Direktiva 2009/125/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. oktobra 2009 o vzpostavitvi okvira za določanje zahtev za okoljsko primerno zasnovo izdelkov, povezanih z energijo \(Besedilo velja za EGP\)](#);

[Uredba \(EU\) 2020/740 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. maja 2020 o označevanju pnevmatik glede na izkoristek goriva in druge parametre, spremembi Uredbe \(EU\) 2017/1369 ter razveljavitvi Uredbe \(ES\) št. 1222/2009 \(Besedilo velja za EGP\)](#).

¹³ Na primer: [2009/292/ES: Odločba Komisije z dne 24. marca 2009 o določitvi pogojev za odstopanje za plastične zaboje in plastične palete v zvezi s koncentracijami težkih kovin, določenimi v Direktivi 94/62/ES Evropskega parlamenta in Sveta o embalaži in odpadni embalaži \(notificirano pod dokumentarno številko C\(2009\) 1959\) \(Besedilo velja za EGP\)](#);

[1999/177/ES: Odločba Komisije z dne 8. februarja 1999 o določitvi pogojev za odstopanje za plastične zaboje in plastične palete v zvezi s koncentracijami težkih kovin, določenimi v Direktivi 94/62/ES o embalaži in odpadni embalaži \(notificirana pod dokumentarno številko C\(1999\) 246 \) \(Besedilo velja za EGP\)](#);

nenamerno sproščeno mikroplastiko¹⁴. V strategiji je bil analiziran tudi potencial za izkoriščanje globalnih ukrepov, pri čemer je bila (med drugim) opredeljena potreba po razvoju mednarodnih standardov za povečanje zaupanja industrije v kakovost plastike, ki jo je mogoče reciklirati, ali reciklirane plastike. V zvezi s pošiljkami odpadkov je v njej opozorjeno, da je pomembno zagotoviti, da se vsa plastika, poslana za recikliranje v tujino, obravnava in obdela pod pogoji, podobnimi tistim, ki se uporabljajo v EU, pri čemer je treba podpreti ukrepe na področju ravnanja z odpadki v skladu z Baselsko konvencijo in razviti sistem EU za certificiranje obratov za reciklažo. V strategiji je izpostavljeno tudi, da so potrebna prizadevanja industrije po vsem svetu, da bi se spodbudila uporaba plastike, ki jo je mogoče reciklirati, in reciklirane plastike.

Komisija bo v okviru akcijskega načrta za krožno gospodarstvo predlagala tudi obvezne zahteve za vsebnost recikliranih materialov in ukrepe za zmanjšanje količine odpadkov za ključne proizvode, kot so embalaža, gradbeni materiali in vozila.

V skladu z navedeno okvirno direktivo o morski strategiji so se EU in njene države članice septembra 2020¹⁵ dogovorile, da ne bi smelo biti več kot 20 odpadkov na 100 metrov obale, kar pomeni, da je EU vodilna pri izpolnjevanju cilja trajnostnega razvoja 14.1, v skladu s katerim je treba do leta 2025 preprečiti in znatno zmanjšati onesnaževanje morja [...], vključno z morskimi odpadki [...]. Podporne dejavnosti, ki podpirajo izvajanje okvirne direktive EU o morski strategiji in se izvajajo ob doslednem upoštevanju konvencij o regionalnih morjih, so pokazale, da je usklajevanje spremljanja, pridobivanja podatkov in ravnanja z njimi v različnih okoljskih matrikah ključnega pomena za prednostno razvrščanje prizadevanj in preverjanje učinkovitosti ukrepov proti plastičnim odpadkom. Tehnična skupina za morske odpadke¹⁶ v okviru skupne strategije izvajanja okvirne direktive o morski strategiji ob doslednem upoštevanju konvencij o regionalnih morjih zagotavlja tehnično

[Direktiva \(EU\) 2015/720 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2015 o spremembi Direktive 94/62/ES glede zmanjšanja potrošnje lahkih *plastičnih* nosilnih vrečk \(Besedilo velja za EGP\);](#)

[Uredba Sveta \(EU, Euratom\) 2021/770 z dne 30. aprila 2021 o izračunu lastnih sredstev iz naslova odpadne *plastične* embalaže, ki se ne reciklira, načinih in postopkih za dajanje teh lastnih sredstev na razpolago, o ukrepih za zagotavljanje denarnih sredstev in o nekaterih vidikih lastnih sredstev iz naslova bruto nacionalnega dohodka;](#)

[Izvedbeni sklep Komisije \(EU\) 2018/896 z dne 19. junija 2018 o določitvi metodologije za izračun letne potrošnje lahkih *plastičnih* nosilnih vrečk in spremembi Odločbe 2005/270/ES \(notificirano pod dokumentarno številko C\(2018\) 3736\) \(Besedilo velja za EGP\);](#)

[Predlog UREDBA SVETA o načinih in postopkih za dajanje lastnih sredstev iz naslovov skupne konsolidirane osnove za davek od dohodkov pravnih oseb, sistema Evropske unije za trgovanje z emisijami in odpadne *plastične* embalaže, ki se ne reciklira, na razpolago ter ukrepih za zagotavljanje denarnih sredstev;](#)

[Predlog DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o spremembi Direktive 94/62/ES o embalaži in odpadni embalaži za zmanjšanje potrošnje lahkih *plastičnih* nosilnih vrečk;](#)

[Sklep Komisije z dne 11. avgusta 2021 o ustanovitvi strokovne skupine Komisije za statistiko o odpadni *plastični* embalaži 2021/C 324/05.](#)

¹⁴ Glej: https://environment.ec.europa.eu/topics/plastics/microplastics_sl. To je delno povezano z določeno zakonodajo Unije, zlasti z okvirno direktivo o morski strategiji. Za namerno uporabljeno mikroplastiko poteka postopek omejevanja iz uredbe REACH: <https://echa.europa.eu/sl/hot-topics/microplastics>.

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sl/mex_20_1696

¹⁶ https://mcc.jrc.ec.europa.eu/main/dev.py?N=41&O=434&titre_page=&titre_chap=TG%20Litter

usklajevanje in sodeluje z mrežo EMODnet, v okviru katere zagotavlja podatkovno platformo za podatke o morskih odpadkih¹⁷.

Novi mednarodni sporazum bo obravnaval onesnaževanje s plastiko, tudi v morskem okolju. Onesnaževanje in odpravljanje njegovih virov sta tudi ključna prednostna naloga evropskega zelenega dogovora, nazadnje v strategiji Komisije o ničelnem onesnaževanju zraka, vode in tal ter trajnostni strategiji za kemikalije. Nedavno sprejeti akcijski načrt za ničelno onesnaževanje določa cilje zmanjšanja za leto 2030 (tj. 50-odstotno zmanjšanje količine plastičnih odpadkov v morju in 30-odstotno zmanjšanje mikroplastike, ki se sprošča v okolje), s katerimi dodatno povečuje učinkovitost politik EU proti morskim odpadkom in njihovim vplivom. Obravnavanje onesnaževanja s plastiko na svetovni ravni je tako tesno povezano z več obstoječimi politikami in zakonodajo Unije v zvezi z varstvom okolja pred onesnaževanjem. To lahko vključuje odpadke¹⁸, pošiljke odpadkov¹⁹, kemikalije²⁰, kopalne

¹⁷ <https://www.emodnet-chemistry.eu/marinelitter>

¹⁸ [Uredba \(ES\) št. 2150/2002 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2002 o statistiki odpadkov \(Besedilo velja za EGP\);](#)

[Direktiva 2008/98/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o odpadkih in razveljavitvi nekaterih direktiv \(Besedilo velja za EGP\);](#)

[Direktiva 2012/19/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o odpadni električni in elektronski opremi \(OEEO\) \(Besedilo velja za EGP\);](#)

[Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 94/62/ES z dne 20. decembra 1994 o embalaži in odpadni embalaži.](#)

¹⁹ Na primer: [Uredba \(ES\) št. 1013/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. junija 2006 o pošiljkah odpadkov;](#)

[Direktiva \(EU\) 2019/883 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o pristaniških sprejemnih zmogljivostih za oddajo odpadkov z ladij, spremembi Direktive 2010/65/EU in razveljavitvi Direktive 2000/59/ES \(Besedilo velja za EGP\).](#)

²⁰ Na primer: [Uredba \(ES\) št. 1907/2006 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2006 o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij \(REACH\), o ustanovitvi Evropske agencije za kemikalije ter spremembi Direktive 1999/45/ES ter razveljavitvi Uredbe Sveta \(EGS\) št. 793/93 in Uredbe Komisije \(ES\) št. 1488/94 ter Direktive Sveta 76/769/EGS in direktiv Komisije 91/155/EGS, 93/67/EGS, 93/105/ES in 2000/21/ES;](#)

[Uredba Evropskega parlamenta in Sveta \(ES\) št. 166/2006 z dne 18. januarja 2006 o Evropskem registru izpustov in prenosov onesnaževal ter spremembi direktiv Sveta 91/689/EGS in 96/61/ES \(Besedilo velja za EGP\);](#)

[90/437/EGS: Priporočilo Komisije z dne 27. junija 1990 o zmanjšanju uporabe klorofluorogljikovodikov v industriji penastih plastičnih materialov v Skupnosti;](#)

[Uredba Komisije \(EU\) št. 284/2011 z dne 22. marca 2011 o posebnih pogojih in podrobnih postopkih za uvoz polimerne kuhinjske posode iz poliamida in melamina, ki je po poreklu ali je bila poslana iz Ljudske republike Kitajske in Kitajskega posebnega upravnega območja Hongkong;](#)

[Uredba Komisije \(EU\) 2018/2005 z dne 17. decembra 2018 o spremembi Priloge XVII k Uredbi \(ES\) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij \(REACH\) glede bis\(2-etilheksil\)ftalata \(DEHP\), dibutil ftalata \(DBP\), benzil butil ftalata \(BBP\) in diizobutil ftalata \(DIBP\) \(Besedilo velja za EGP.\);](#)

vode²¹ in drugo (kot sta direktiva o čiščenju komunalne odpadne vode in okvirna direktiva o vodah)²².

EU znatno prispeva k mednarodnim pobudam, ki so neposredno povezane z omejevanjem onesnaževanja s plastiko, kot sta izvajanje Baselske konvencije o čezmejnih pošiljkah odpadkov, kakor je bila nedavno spremenjena z okrepljenim nadzorom nad plastičnimi odpadki²³, in akcijskega načrta Mednarodne pomorske organizacije (IMO) proti plastičnim odpadkom in mikroplastiki. Poleg tega EU dejavno sodeluje pri vseh ukrepih proti onesnaževanju s plastiko v morskih regijah v Evropi (s tehnično in finančno podporo regionalnim akcijskim načrtom za Sredozemlje, Črno morje, Baltsko morje in severovzhodni Atlantik) ter s partnericami iz skupin G7 in G20. EU je sosponsorirala tudi pobudo STO, ki obravnava onesnaževanje s plastiko in trajnostno trgovino s plastiko.

Plastika in njeno onesnaževanje močno presegata vidike okoljske politike. V spodnjem oddelku je opisan njen medsektorski pomen za različne politike v pristojnosti Unije.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Predlagano priporočilo je skladno tudi z drugimi politikami in zakonodajo Unije, na primer na naslednjih področjih:

- zdravje, zlasti politike in ukrepi o materialih in izdelkih, namenjenih za stik z živili²⁴, ter politike Unije o varstvu morskega in obalnega okolja,
- pristaniške sprejemne zmogljivosti²⁵,
- taksonomija EU za trajnostno financiranje, zlasti v zvezi z merili za plastično embalažo in druge plastične proizvode v skladu z načelom „da se ne škoduje bistveno“,

[Uredba Komisije \(EU\) št. 1272/2013 z dne 6. decembra 2013 o spremembi Priloge XVII k Uredbi \(ES\) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij \(REACH\) glede policikličnih aromatskih ogljikovodikov \(Besedilo velja za EGP\);](#)

[Uredba Komisije \(EU\) 2016/293 z dne 1. marca 2016 o spremembi Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta \(ES\) št. 850/2004 o obstojnih organskih onesnaževalih glede Priloge I \(Besedilo velja za EGP\);](#)

[Uredba Komisije \(EU\) št. 848/2012 z dne 19. septembra 2012 o spremembi Priloge XVII k Uredbi \(ES\) št. 1907/2006 Evropskega parlamenta in Sveta o registraciji, evalvaciji, avtorizaciji in omejevanju kemikalij \(„REACH“\) glede fenilživosrebrovih spojin \(Besedilo velja za EGP\).](#)

²¹ [Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 2006/7/ES z dne 15. februarja 2006 o upravljanju kakovosti kopalnih voda in razveljavitvi Direktive 76/160/EGS.](#)

²² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX%3A31991L0271>

²³ Na štirinajstem zasedanju Konference pogodbenic Baselske konvencije leta 2019 so bile sprejete spremembe za okrepitev nadzora prehoda plastičnih odpadkov prek meja.

²⁴ Na primer: [Uredba \(ES\) št. 1935/2004 o materialih, namenjenih za stik z živili](#); [Uredba \(EU\) št. 10/2011 o polimernih materialih, namenjenih za stik z živili](#); [Uredba \(ES\) št. 282/2008 o recikliranih polimernih materialih in izdelkih \(nadomestitev se pričakuje v zadnjem četrtletju 2022\).](#)

²⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0883&rid=1>

- prihodnji razvoj meril za okoljsko primerno zasnovano, tudi za embalažo in druge plastične proizvode, dane na enotni trg EU,
- predlagana revizija uredbe o pošiljkah odpadkov,
- Baselska in Stockholmska konvencija,
- razvojno sodelovanje in mednarodna partnerstva,
- dvostranski in večstranski odnosi,
- politika Unije o obstojnih organskih onesnaževalih v okviru Stockholmske konvencije, pri čemer je navedenih več aditivov v plastiki ali predlaganih za uvrstitev na seznam, in
- politika na področju kemikalij, vključno z omejitvami iz uredbe REACH za mikroplastiko in aditive v plastiki ter nedavno objavljenim načrtom za omejevanje²⁶, ki se osredotoča na široko uporabljene aditive (kot so zaviralci gorenja) in PVC.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je člen 218(3) in (4) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

Člen 218(3) PDEU določa, da Komisija predloži priporočila Svetu, ki sprejme sklep o odobritvi začetka pogajanj in imenovanju pogajalca Unije. V skladu s členom 218(4) PDEU lahko Svet pogajalcu da smernice in določi posebni odbor, v posvetovanju s katerim se vodijo pogajanja.

Sporazum bi moral temeljiti na previdnostnem načelu, načelih, da je treba delovati preventivno in da je treba okoljsko škodo prednostno odpravljati pri viru, in načelu „onesnaževalec plača“, pri čemer bi bilo treba posebno podlago preučiti pozneje, ko bo na voljo več informacij o področju uporabe in vsebini mednarodnega sporazuma o onesnaževanju s plastiko.

• Subsidiarnost

Čeprav njegovo natančno področje uporabe še ni znano, je namen predvidenega mednarodnega sporazuma obravnavati onesnaževanje s plastiko z ukrepi v celotnem življenjskem ciklu plastike, vključno z zasnovano, proizvodnjo, porabo in uporabo proizvodov ter primernim ravnanjem s plastičnimi odpadki. Zgornji oddelki o področju politike in z njim povezanih političnih povezavah v pristojnosti Unije ustrezno dokazujejo vodilno vlogo, ki jo je doslej imela Unija, in ustreznost vodenja pogajanj o predvidenem sporazumu na ravni Unije.

Predvideni sporazum bo zato neizogibno vplival na izvajanje pristojnosti Unije in zakonodajo Unije na področjih, kot so (zlasti) okolje, trgovina in notranji trg, ki bi lahko vsa postala pomembna, ko se bodo začela pogajanja o posebnih določbah.

Ob upoštevanju navedenega in verjetnega vpliva obstoječih določb Unije (zlasti tistih, ki se nanašajo na „področje politike“ iz razdelka 1) na različnih področjih delovanja Unije je

²⁶ <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/49734?locale=sl>

bistveno, da se zagotovi sodelovanje Unije v prihodnjih pogajanjih in pri mednarodnem sporazumu, ki je rezultat teh pogajanj.

- **Sorazmernost**

To bo prvi večstranski sporazum, ki bo obravnaval onesnaževanje s plastiko s celostnim pristopom, ki bo zajemal zgornji in spodnji del verige v življenjskem ciklu plastike. Več nacionalnih in regionalnih pobud, ki obravnavajo onesnaževanje s plastiko, vključno z onesnaževanjem morja s plastiko, že obstaja, vendar se niso izkazale za zadostne, da bi se odzvale na svetovni izziv onesnaževanja s plastiko. *Ad hoc* odprta delovna skupina za morske odpadke in mikroplastiko, ki je bila ustanovljena na tretjem zasedanju UNEA kot odziv na program UNEP/EA.3/Res.7 o morskih odpadkih in mikroplastiki in je svoje delo končala novembra 2020, je globalni sporazum o plastiki opredelila kot ključno možnost za odziv na svetovno krizo. V okviru UNEA 5 je bila sprejeta Resolucija 5/14 z naslovom „Odprava onesnaževanja s plastiko: mednarodnemu pravno zavezujočemu instrumentu naproti“, s katero je bila izvršna direktorica Programa Združenih narodov za okolje (UNEP) pozvana, naj ustanovi medvladni pogajalski odbor.

Za obravnavanje onesnaževanja s plastiko je potreben sklep Sveta, da se Uniji odobri začetek pogajanj o globalnem sporazumu o plastiki.

V skladu s členom 5(4) Pogodbe o Evropski uniji (PEU) predlagano priporočilo ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje zastavljenih ciljev.

- **Izbira instrumenta**

Izbira instrumenta je določena v členu 218(3) in (4) PDEU.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Ni relevantno.

- **Posvetovanja z deležniki**

Ni relevantno.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Ni relevantno.

- **Ocena učinka**

Ni relevantno.

- **Primernost in poenostavitev ureditve**

Ni relevantno.

- **Temeljne pravice**

V skladu s členom 37 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah je treba v politike Unije vključiti visoko raven varstva okolja in izboljšanje kakovosti okolja, ki se zagotavljata v skladu z načelom trajnostnega razvoja.

Namen predlaganega priporočila je pridobiti dovoljenje za začetek pogajanj za obravnavo onesnaževanja s plastiko, ne le v morskem okolju, temveč tudi na kopnem, in sicer z obravnavanjem celotnega življenjskega cikla plastike. To bi pozitivno vplivalo na pravico do varstva okolja, kot je določena v členu 37 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.

V skladu s členom 37 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah politike Unije zagotavljajo visoko raven varstva potrošnikov.

Predlagana priporočila bi pozitivno vplivala tudi na pravico do varstva potrošnikov, saj bi upoštevala tudi zgornji del verige v življenjskem ciklu plastike, tj. zasnov, proizvodnjo in označevanje plastičnih proizvodov.

V skladu s členom 3(1) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah ima vsakdo pravico do spoštovanja svoje telesne in duševne celovitosti.

Predlagano priporočilo bi pozitivno vplivalo tudi na pravico do osebne celovitosti, saj je namenjeno tudi spoprijemanju s tveganji, ki jih onesnaževanje s plastiko, zlasti mikroplastiko, predstavlja za zdravje ljudi.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Na tej stopnji ni mogoče natančno določiti proračunskih posledic te pobude, saj so njeno področje uporabe in ključni elementi predmet večstranskih pogajanj. Pogajalski proces s številnimi srečanji medvladnega pogajalskega odbora bo trajal do diplomatske konference, ki pa naj ne bi bila organizirana pred letom 2024.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Od 30. maja do 1. junija 2022 je v Dakarju v Senegalu potekalo pripravljalno srečanje (odprte delovne skupine) o organizacijskih zadevah, povezanih z medvladnim pogajalskim odborom.

Ustrezna pogajanja o novem instrumentu se bodo začela na prvem srečanju medvladnega pogajalskega odbora v drugi polovici leta 2022 (datum in kraj še nista potrjena).

- **Obrazložitevni dokumenti (za direktive)**

Ne.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Komisija priporoča, naj:

- Svet pooblasti Komisijo, da začne in vodi pogajanja za sklenitev novega mednarodnega sporazuma o onesnaževanju s plastiko,
- se Komisijo imenuje za pogajalca Unije,
- Komisija vodi pogajanja v posvetovanju s posebnim odborom, če ga Svet imenuje v skladu s členom 218(4) PDEU,
- Svet odobri pogajalske smernice, priložene temu priporočilu.

Priporočilo

SKLEP SVETA

o odobritvi začetka pogajanj v imenu Evropske unije o mednarodnem sporazumu o onesnaževanju s plastiko

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 218(3) in (4) Pogodbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Skupščina Združenih narodov za okolje je na petem zasedanju od 28. februarja do 2. marca 2022 sprejela resolucijo z naslovom „Odprava onesnaževanja s plastiko: mednarodnemu pravno zavezujočemu instrumentu naproti“ (5/14) o ustanovitvi medvladnega pogajalskega odbora za pogajanja o novem mednarodnem sporazumu, ki bo obravnaval onesnaževanje s plastiko, tudi v morskem okolju, skozi celoten življenjski cikel plastike.
- (2) Unija bi morala sodelovati pri pogajanjih o taki konvenciji, sporazumu ali drugem mednarodnem instrumentu –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Komisija je pooblaščen, da se v imenu Unije pogaja o mednarodnem sporazumu o plastiki za odpravo onesnaževanja s plastiko, kot je določeno v Resoluciji 5/14 UNEA 5.2.

Člen 2

Pogajalske smernice so določene v Prilogi.

Člen 3

Pogajanja se vodijo v posvetovanju [s/z] [ime posebnega odbora vstavi Svet].

Člen 4

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*